

Nieuwsbegrip Voortgezet Technisch Lezen, Handleiding niveau A groep 6

Vooraf

Mocht het voor sommige leerlingen nodig zijn om woordtypen M5 of E5 te herhalen, dan kun je gebruikmaken van de flitskaarten. PowerPoints of pdf-documenten met flitswoorden op verschillende niveaus vind je op de website van Nieuwsbegrip bij de Basismaterialen onder het tabblad VTL.

Weekoverzicht

Blok 1	<p>1. Woordtypen:</p> <ul style="list-style-type: none"> herhalen/oefenen woordtypen (E5) <p>Vloeiend lezen:</p> <ul style="list-style-type: none"> lezen op niveau
Nieuwsbegrip Goud	<p>2. Woordtypen:</p> <ul style="list-style-type: none"> herhalen/oefenen woordtypen (E5) <p>Vloeiend lezen:</p> <ul style="list-style-type: none"> lezen op niveau
<p>Onderwerp: Vermiste kinderen na veertig dagen gevonden in de jungle</p> <p>Lesdoel woordtype:</p> <ul style="list-style-type: none"> De leerlingen lezen woorden op ele (activiteit 1 en 2). <p>Lesdoel vloeiend lezen: De leerlingen letten bij het lezen van een tekst op leestekens: punt, komma, vraagteken, uitroepetekens, aanhalingstekens, dubbele punt (activiteit 2).</p>	<p>3. Woordtype:</p> <ul style="list-style-type: none"> woorden op <u>ele</u> <p>Vloeiend lezen:</p> <ul style="list-style-type: none"> leestekens: punt, komma, vraagteken, uitroepetekens, dubbele punt en aanhalingstekens (1+)
	<p>4. Woordtype:</p> <ul style="list-style-type: none"> woorden met air, aise en ance <p>Vloeiend lezen:</p> <p>woordgroepen: woorden die bij elkaar horen (3)</p>
	<p>5. Woordtype:</p> <ul style="list-style-type: none"> woorden die eindigen op eaal, ueel, iaal en ieel <p>Vloeiend lezen:</p> <ul style="list-style-type: none"> lezen met klemtoon (6)
	<p>6. Woordtype:</p> <ul style="list-style-type: none"> Geen nieuwe woordtypen. Herhaling woordtypen van dit blok <p>Vloeiend lezen:</p> <ul style="list-style-type: none"> herhalen van/oefenen met alle aspecten (zie les 3 t/m 5)

Materiaal en voorbereiding

- Voor alle leerlingen: activiteiten Nieuwsbegrip Voortgezet Technisch Lezen 1 tot en met 4 niveau A (zie Download & Print, www.nieuwsbegrip.nl), tekst basisles niveau A (bij activiteit 1 en 2).
- PowerPoint met woordrijen (Download & Print).
- Splits de groep leerlingen in een basisgroep (lezers die op het gemiddelde niveau lezen) en een verlengde instructiegroep (zwakkere lezers/risicolezers).
- Bij opdracht 3 in activiteit 2 kun je eventueel de tijd bijhouden. Zorg dan voor een zandloper of timer. Ook hebben de leerlingen bij deze opdrachten twee verschillende kleuren potloden nodig. Neem de algemene handleiding Voortgezet Technisch Lezen door (zie Basismateriaal, www.nieuwsbegrip.nl).

Algemene tip voor de sterkere lezers

Als leerlingen het voortgezet technisch lezen of een bepaald woordtype al beheersen, laat ze dan niet met de hele klas mee blijven oefenen, maar laat ze bijvoorbeeld verder gaan met (extra) vloeiend lezen of verder lezen in hun eigen leesboek. Laat deze leerlingen wel meedoen bij de introductie van het woordtype, maar laat ze daarna overgaan tot het zelf lezen.

Werkwijze

Activiteit 1:

- **Vooraf:** Begin met het (kort) voorspellen van het onderwerp van de basislestekst, of doe dit aan het begin van de basisles. Laat de leerlingen bij het voorspellen de titel, de kopjes en de plaatjes van de tekst lezen en bekijken. Wat weten ze zelf al over het onderwerp? Wat zal de tekst hen erover gaan vertellen? Houd het voorspellen kort. In deze activiteiten gaat het om het technisch lezen van de tekst. Het voorspellen en de inhoud van de tekst komen verder aan bod tijdens het werken aan de basisles voor begrijpend lezen.
- **Opdracht 1:** Lees de basislestekst aan de leerlingen voor. Laat de leerlingen meelesen en bijwijzen. Besteed bij het lezen van de tekst aandacht aan de woorden van het woordtype dat centraal staat. Geef expliciete instructie over dit nieuwe woordtype: model voor de leerlingen hoe de woorden klinken, worden uitgesproken en gelezen moeten worden. Zeg bijvoorbeeld: Je ZIET woorden met **ele**, maar je ZEGT /ulu/.
Eventuele andere lastig leesbare woorden kunnen worden voorbereid aan de hand van de tabel met woorden die bij de tekst is opgenomen. Deze woorden kun je echter ook bij het uitvoeren van de basisles expliciet voorbereiden.
- **Differentiatie:** Lees de basislestekst al een keer met de leerlingen uit de verlengde instructiegroep, voorafgaand aan de activiteit. Ook kun je eventueel lastige zinnen of woorden al voorbespreken met deze leerlingen.
- **Opdracht 2:** Lees de rijtjes met woorden voor, lees ze dan samen met de leerlingen en laat de leerlingen ze dan zelf lezen (voor-koor-door). De leerlingen onderstrepen vervolgens het gevraagde bij de woorden naast de pijl.
Differentiatie: Laat de leerlingen uit de basisgroep zelfstandig in tweetallen aan de opdracht werken.
- **Opdracht 3:** Lees de zinnen voor-koor-door met de leerlingen. Vervolgens lezen de leerlingen in tweetallen de zinnen volgens het principe van papegaaielen (zie algemene handleiding).
- **Opdracht 4:** De leerlingen lezen de tekst en onderstrepen de gevraagde woorden.
Differentiatie: Werk bij deze opdracht met de basisgroep en de verlengde instructiegroep. Leerlingen in de basisgroep lezen het verhaal zelfstandig in tweetallen. Lees de tekst met de

leerlingen in de verlengde instructiegroep volgens het principe van voor-koor-door. Geef hiervoor zelf de instructie. Na het lezen onderstrepen ze de gevraagde woorden. Leerlingen die snel(ler) klaar zijn, kunnen gaan lezen in hun eigen leesboek.

Activiteit 2:

- **Vooraf:** Lees voorgaand aan activiteit 2 de basislestekst nog een keer met de leerlingen in de verlengde instructiegroep.
- **Opdracht 1:** De leerlingen lezen de woorden en onderstrepen het gevraagde bij de woorden naast de pijl.

Differentiatie: Leerlingen in de basisgroep lezen en onderstrepen de woorden zelfstandig in tweetallen. Lees met de leerlingen in de verlengde instructiegroep de rijtjes met woorden volgens het principe van voor-koor-door.

- **Opdracht 2:** Lees de zinnen voor-koor-door met de leerlingen. Vervolgens lezen de leerlingen in tweetallen de zinnen volgens het principe van papegaaielen (zie algemene handleiding).
- **Opdracht 3:** De leerlingen lezen individueel de rijtjes met woorden gedurende 30 seconden en zetten een streep tot waar zij gekomen zijn. Daarna wordt de oefening herhaald. Laat de leerlingen bij de tweede keer een streep zetten in een andere kleur.
- **Opdracht 4:** Geef aan dat de opdracht uit twee onderdelen bestaat.

Leg aan de leerlingen uit welke leestekens ze kunnen tegenkomen (punt, komma, vraagteken en uitroepteken, aanhalingstekens, dubbele punt, gedachtestreepjes, beletselteken) en schrijf ze op het bord. Leg uit dat je bij een punt stopt. Je kunt dan ook ademhalen. Bij een komma stop je ook, maar iets korter. Ook dan kun je ademhalen. Kom je een vraagteken tegen? Dan ga je met je stem omhoog. Je moet duidelijk laten horen dat het een vraag is. Bij een uitroepteken ga je harder praten. Als er een dubbele punt staat en daarachter een zin die begint en eindigt met een aanhalingsteken, dan betekent dat dat het stukje tussen de aanhalingstekens iets is wat iemand zegt of denkt. Tussen gedachtestreepjes staat iets wat de schrijver even tussendoor wil noemen. Je stem gaat vaak iets omlaag bij het lezen daarvan. En je stopt even bij elk gedachtestreepje. Drie puntjes achter elkaar noem je een beletselteken. De schrijver wil dan dat de lezer over iets nadenkt. Of hij laat weten dat er iets spannends komt. Ook bij een beletselteken wacht je even voor je verder leest. Doe voor de zwakke lezers eventueel zelf een stukje van de tekst voor en model daarbij heel duidelijk de leestekens.

Besprek dan per onderdeel de instructie. Laat de leerlingen bij onderdeel 1 de leestekens markeren of onderstrepen en de zinnen samen lezen. Laat ze bij onderdeel 2 de tekst lezen en daarbij letten op de leestekens.

Differentiatie: Laat de leerlingen uit de basisgroep zelfstandig in tweetallen de opdracht maken en de tekst lezen. Begeleid zelf de leerlingen in de instructiegroep bij het maken van de opdracht en het lezen van de tekst. Geef extra instructie en model het lezen van de tekst. Werk bij het lezen van de tekst zo nodig volgens het principe van voor-koor-door. Lees met deze leerlingen eventueel maar een gedeelte van de tekst. Wanneer de leerlingen uit de instructiegroep nog extra oefening nodig hebben, kan daarvoor de actuele tekst uit de les Andere tekstsoort (zie www.nieuwsbegrip.nl) gebruikt worden.

Inzet digibord

Zet de PowerPoint in om de leerlingen te laten oefenen met de woorden het woordtype dat deze week centraal staat. Je kunt de PowerPoint gedurende de week en daarna gebruiken om de woordtypen te oefenen en te herhalen.